

Марія Жакун (Харчос) народилася 6 травня 1957 року на х. Діброва Гоцманського району Рівненської області. Після закінчення Малинівської СШ здобула вищу філологічну освіту в Рівненському державному педагогічному інституті. На даний час працює вчителем української мови і літератури та зарубіжної літератури в Тучинській ЗОШ I-III ступенів.

Поетичні твори друкувались у районній та обласній пресі, альманахах "Суцвіття" (2006, 2007, 2008, 2009 рр.) та альманасі "Тучинський передзвін" (2008, 2009 рр.). Автор збірки "Вічність" (2006 р.). «Осіньна муза» – друга книга поетеси.

Марія Жакун

*Осі́ння
Му́за*

ББК-84(4УКР)
УДК 821.161.2
Ж-687

ЖАКУН М. ОСІННЯ МУЗА.-
РІВНЕ:ВИДАВЕЦЬ ОЛЕГ ЗЕНЬ, 2009.-
86 СТОР.

ОСМИСЛЕННЯ ДУХОВНИХ ЦІННОС-
ТЕЙ ТА ГЛИБИН ЛЮДСЬКОЇ ДУШІ,
ВИСВІТЛЕННЯ ПОЧУТТІВ ДРУЖБИ ТА
КОХАННЯ, ЗАХОПЛЕННЯ КРАСОЮ
НАВКОЛИШНЬОГО СВІТУ – ТАКІ ОС-
НОВНІ ТЕМИ ДАНОЇ ЗБІРКИ.

В АВТОРСЬКОМУ РЕДАГУВАННІ
ХУДОЖНИК НАТАЛІЯ МАНЬ-
КО(ДУБЦОВА)
КОРЕКТОР МИКОЛА ЖАКУН

АВТОР ВИСЛОВЛЮЄ ЩИРУ ВДЯЧ-
НІСТЬ ЗА СПОНСОРСЬКУ ДОПОМОГУ
У ВИДАННІ ЦІЄЇ КНИГИ СЕМЕНЮКУ
ВІКТОРУ МИКОЛАЙОВИЧУ - ОДНОК-
ЛАСНИКУ

МАРІЯ ЖАКУН

ОСІННЯ МУЗА

**ВІРШІ
ПОЕМИ**

РІВНЕ - 2009

ВІРШІ

ПРОЛОГ- 2

Є такі вечори,
Що привільно і легко так дишеться.
Тоді муза зі мною.
Шепоче, що треба писать.
Я, звичайно, радію,
Коли щось хороше напишеться,
Хоч, буває, ніяк
Не вдається слова підібрать.

А, бува, слова сиплються,
Мов жовте листя із клена.
Їх збираю до купи,
Вкладаю частинку душі.
І ось маю вже вірші.
Усі, якщо чесно, про мене.
Я люблю, коли муза
Приходить й шепоче: «Пиши».

Я люблю миті творчості,
Слів, вдало дібраних, череду.
Вони, може, й не дуже...
Для мене ж все рідне, своє.
Я надіюсь, що вірші
Найкращі усе ще попереду.
А поки що читайте...
Читайте такі, які є.

БАБИНЕ ЛІТО

Непомітно й неждано
Вже бабине літо прийшло.
Шурхотить під ногами
Осіннього листя тепло.
Ясне сонечко вже не спекотне,
Тим більше ізрання,
Хоч шаленої пристрасті,
Бачу, пройшла вже пора,
Та любов ще жива
І не йде ще із мого двора.
Ще не гасне кохання!

А багряні листки
Все летять і все тчуть килими.
Мабуть, їх підметуть
І вони на гарячій вогні
Спалахнуть, нам віддавши
Гарячого серця проміння.
День за днем облітають
Листочки прожитих вже днів.
Хоч кохання вогонь
В моїм серці іще не відцвів,
Це кохання осіннє!

В жовтім листі я бачу
Щось ніби від сонця й комет,
Тож візьму цілий жмуток
Й поставлю осінній букет.
Він стоятиме довго,
Мої відгадавши бажання,
Будь зі мною, зігрій
Мене ніжним ще дотиком рук.
Добре знаю, у нас
Вже не буде ні зрад, ні розлук.
Ця любов вже остання!

А сьогодні приємно
Вдивлятись в небесну блакить,
І усе ще на світі
Цім жить, і усе ще любить,
Хоч і дні шурхотять
Падолистом услід сумовито,
Павутинки ж легенькі
Летять і летять за село.
Тільки б ще не прощалось
І довго б ще не відцвіло
Ніжне бабине літо!

НОСТАЛЬГІЯ

В серці щем. Може, важко збагнути,
Та його через роки несучу...
Я ніколи не зможу забути
Хутірського привілля красу.

Я і тут, через відстань, відчую,
Як жита з вітерцем гомонять,
Та ніколи уже не почую,
Як на хуторі коси дзвенять.
Навіть важко тепер відшукати
Ті місця, де дитинство пройшло.
Я не зможу ніяк передати,
Як там гарно, як добре було...

Як згадаю Діброву – неначе
Йду у казку, та смуток пройма.
Я ніколи уже не побачу
Дім дитинства. Його вже нема.

Із колодязя вже не нап'юся
Найсмачнішої в світі води...
Я ніколи туди не вернуся,
Бо вертатись нема вже куди.

ЩО РОБИМ?

За древнім переказом

Я думаю не раз із плином літ,
Що, хоч подібні маємо турботи,
По-різному ми дивимось на світ
І ставимось до власної роботи.

Було давно це, в глибині віків.
У літню днину, ясну і хорошу,
Зустрів прохожий трьох робітників.
З них кожний ніс важку, об'ємну ношу.

Уперто йшли, ніхто не відставав,
Були брудні від пилу і від поту.
У кожного прохожий запитав,
Яку сьогодні робить той роботу.
Один сказав, утерши піт рясний
Й легенько спершись на стіну прилеглу:
«Хіба не бачиш (ніби ж не сліпий!),
Що я ношу на будівництво цеглу?»

З них другий якимось сумно подививсь
І голосом, утомленим до краю,
Промовив (і на хвильку зупинивсь):
«Я тут на хліб насущний заробляю.»

А третій очі звів на небеса,
Мов уявив вже баню золотую,
Й сказав: «Тут буде дивная краса.
Я Храм Святий для Господа будую».

Згадавши це, питання я задам,
Немовби підніму траву полеглу:
«Що робим ми – будуєм світлий храм
Чи, може, просто тупо носим цеглу?»

ОСІННЯ ДЕПРЕСІЯ

Вечір листям багряним
У шибку легесенько стука.
Дні проходять, та кожний
Зневіру і смуток лиша.
У хвилиночці кожній,
В секунді – неспокій і мука.
І, немов сиротина,
Все квилить і плаче душа.
Вечір плаче зі мною
Рясними – рясними дощами.
Я не знаю, чи смутку
Прийде колись бажаний край.
Дні осінні летять
І назавжди прощаються з нами,

І бринить у повітрі
Величне й печальне “прощай”.

Осінь тихо знімає
З дерев золотисте убрання.
Опадає краса їх.
Була, та вже згасла – нема.
Налетіла неждано
Депресія – смутку буяння.
Що зі мною? Можливо,
Вже крадеться в серце зима.

Вітер листя осіннє
Кружляє в веселому танці,
А у серці моєму
Печаль натягнула струну.
Може, трохи інакше
Себе почуватиму вранці,
Але знаю: ніколи
Того, що було, не верну.

Відчуваю, що й завтра
Чекає гірка порожнеча.
Я готова закинуть
Депресії морок за тин,
Тільки щось не виходить –
У серці така холоднеча.
Й павутинки печалі
Летять, мов легкий серпантин.
Уявляю, надворі

Шепоче щось золото листя.
І в обійми холодні
Бере його матір-земля.
Я ж нанизую знову
З печалі і смутку намисто.
Ностальгія осіння
В багряному вальсі кружля.

Небагато лишилось
Надії. Можливо, краплинка.
Буде ж так, як судилось,
Хоч що тут пиши не пиши.
У холодній зажурі
Схилилася кожна травинка.
Осипається листя
Багряне з дерев і з душі.
Все лунають у серці
Журливі акорди осінні.
Дні проходять, та кожний
Зневіру і смуток лиша.
І думки заблудились
В холоднім, блідім павутинні,
І, немов сиротина,
Все квилить і плаче душа.

ДРУЗИ

За Любов'ю Бледних.

Переспів з російської

Як добре все ж , що є на цьому світі
Ті люди, що завжди мене почують,
Душевний біль на відстані відчують
І в дім мій принесуть щасливі миті.

Я з ними можу бути сама собою.
Якщо ж Господь пошле скорботну днину
І трапиться біда, вони частину
Візьмуть на плечі й понесуть зі мною.

Як щось зроблю не так – не засміються.
Буває, помилюсь – завжди пробачать.
І якщо біль ховаю, друзі бачать
Й стараються бальзамом доторкнуться.

За дружби почуття благословенне
Я дякую Творцю, та все ж жалію,
Що, може, я для друзів не зумію
Такою ж бути, як вони для мене.

НЕ ЗОВСІМ

Дивлюсь на Вас – радію, що зустрілись.
А що сльозинка зблиснула – пробачте.
Ви ж як раніш (ну, зовсім не змінилися!)
Вже до руки торкаєтесь:

– Не плачте.

Я з Вами розмовляю і вбираю
Слова підтримки (є у цім потреба),
Та тільки щось про вдячність починаю,
Всміхаючись, спиняєте:

– Не треба.

Прощаюсь з Вами – що ж, усе минає,
На серці хоч і ясно, та тривожно.
Ви недосяжний (я це відчуваю),
Обняти б Вас, та знаю, що
Не можна.

Прийду до Вас (як накують зозулі)
В розкішне літо чи багряню осінь.
Промовлю:

– Ви мене, мабуть, забули?

Ви посміхнетесь сонячно:

– Не зовсім.

НАШЕ ДОВГЕ ЖИТТЯ

Наше довге життя – це коротка лиш мить,
Між минулим й майбутнім тоненький місточок,
Це краплинка, що дощиком з хмарки летить
На тендітний листочок!

Наше довге життя – це піщинка крихка,
Що в пустелі палючій вночі заблукала,
Це, можливо, сніжинка, пухнаста й легка,
Що на землю упала.
Наше довге життя – безліч планів і справ.
Є серйозні, а є і такі дріб'язкові.
Хтось нам не подзвонив, хтось не те нам сказав...
І вже смутку окуви.

Наше довге життя – час і знахідок, й втрат.
Все шукаєм проблем на своє безголов'я.
Найдорощче ж, що маєм (скажу я стократ)
Й не завш ціним, – здоров'я.

Наше довге життя – це короткий політ.
Хай же крила несуть в майбуття незрадливо!
Будьмо вдячні батькам, що прийшли ми в цей світ,
Адже жити – це диво!

ЗУСТРІЧ

Нині і Людї присвячується

Дорогі мої, любі!
Я рада, що ви завітали!
Як давно вас не бачила –
Ждала листи з даліни.
Крадькома придивляюсь,
Якими ж бо нині ви стали,
Бачу в вас, як і в себе,
Вже срібні нитки сивини.

Ну, давайте обнімемось!
Прошу – заходьте до хати.
З вами в гості до мене
Заходять студентські літа.
В них були ми такі
Молоді, енергійні, завзяті...
Це найкраща пора була,
Можна сказати, золота.

Я вас прошу до столу
Й чарки вам дзвінкі наливаю.
Що ж, давайте за зустріч,
За нас, за прийдешні ще дні!
Час невтомно летить

І до вічності нас наближає,
Та ще гріють серця нам
Промінчики дружби ясні.

Я звертаюсь до вас,
Як у дні незабутні: «Дівчата»,
Хоч в минулому в кожної
З нас вже чималі роки.
В наших згадках гуртожиток,
В нім наша рідна кімната.
З нею стільки пов'язано –
Можна писати книжки.

Ось ми разом – і пам'ять
Невтомно вертає у юність.
Там екзамени, заліки,
Зустрічі, танці, любов...
Що було тоді з нами,
Те в згадках тепер повернулось.
У щемливих тих спогадах
В молодість линемо знов.
І про нинішнє мову
Ведем – що в сім'ї, на роботі.
Трохи жаль, що не все
Так, як мріялось в юні роки.
У дорослім житті
Нелегкі нам зустрілись турботи,

І у кожної радості
Й смутку летять пелюстки.

Дорогі мої Люда, і Ніна,
І Галка, й Тамара...
Це із вами я гризла
Науки граніт, й саме тут
У студентські літа
Не одній з нас зустрілася пара.
Згуртував нас і зблизив
Всіх Рівненський педінститут.

А студентства пора
Така пам'ятна і незабутня.
І хоч мрії й надії
Не всі у житті в нас збулись,
Дорогі мої подруги,
Вірмо ще в радість майбутню.
Неодмінно зустріньмося
Ми ще із вами колись.

До побачення, любі!
Вертаюся знов в сьогоднішня.
Як не є, а минулому
Важко з ним виграти герць.
Я так хочу, щоб вірш цей
Для вас був немов одкровення,

Щоб фіалково-ніжно
Торкнувся він ваших сердець.

К...

Ти приїдь, хороша, я сумую,
Все цілую фото день при дні.
Твій приїзд, рідненька моя, мила,
Часто уявляється мені.

Посаджу я мальви біля хати,
Щоб тебе зустріла їх краса,
На городі всячину усяку,
Що дарують щедрі небеса.

Я тоді скажу, хай тато й мама,
Якщо хочуть, до обіду сплять,
А тебе візьму за рученятко,
Й будемо любесенько гулять.

Покажу, де пахнуть матіоли
Й де схилились квіти аж на тин,
А як запитаєш: «Бабо, со то?»,
Я навчу казати : «Бальзамін».

Щоб могла на сонечку погрітись,
Ковдру постелю на спориші,
Розкажу потішну забавлянку,
Щоби ти сміялась від душі.

Я ні в чім тобі не заперечу,
Все для тебе сто разів із ста.
На kota я, звісно, насварюся,
Як його потягнеш за хвоста.

Підем в сад і будем їсти бубу,
Знаю, радість сміхом задзвенить.
А якщо впадеш й заб'єш колінце,
Пригорну: «Не плач, хороша, цить».

І кози сусідської не бійся,
Я тебе від неї вбережу.
Як захочеш босенька побігать,
То дозволю й мамі не скажу.

Дід в садочку гойдалку змайструє,
Покладе сідушечку м'яку.
Я куплю совочок і відерце,
Й будемо забавлятися в піску.

Покажу тобі гніздо лелече.
Той лелека мудрий вміє все,

То ж, якщо попросимо гарненько,
Братика тобі він принесе.

А як ляжеш спатки (задрімаєш,
Ледь почувши колисковий спів),
Накажу собаці, щоб не гавкав
І тебе, рідненька, не будив.

Вранці довго спатимеш, хороша,
Поки сонце висушить росу.
Я зловлю жовтесеньке курчатко
І тобі погратись принесу.

Буду я щось добреньке готувить,
Накуплю гарнесеньких обнов.
Все зроблю, що тільки забажаєш,
Щоб відчула ти мою любов.

Твій приїзд, рідненька моя, мила,
Часто уявляється мені...
То ж приїдь, хороша, я чекаю,
Все цілую фото день при дні!

СОН

Знову осінь. Листочки багряні летять
Й попадають в обійми холодні...
Так колись догорять, наші дні догорять,
Та я зовсім про інше сьогодні.

Все не можу забути тривожного сну.
В нім ти вкрадки, немов випадково,
Незнайому білявку десь вів в далину.
Я ж вдивлялась у тьму вечорову.

Я кричала в тім сні, що тебе не віддам,
Що люблю. І неслася по полю
Напередими холодним жорстоким вітрам,
Щоб затримать тебе – свою долю.

Ось, знесилена, впала у мокрий спориш,
Загубила ледь видну стежину.
А проснулась – ти поруч ще солодко спиш.
Не пішов ні за ким. Не покинув!

Добре знаю: як сон цей тобі розкажу,
То почую лукаве “Ревнуєш?”
Я ж боюсь уявить навіть (чесно скажу),
Що ти іншу (чужу!!!) десь цілуєш.

Пригорнуся і буду все мріять про те,
Щоб чекали нас спільні ще дати.
Будь зі мною. Кохання велике й святе
Я нікому не дам розтоптати.

Як люблю, розкажу, обіймаючи знов,
Хоч ти й сам це давно уже знаєш.
Не зламаю я слова про вірну любов
І надіюсь, що й ти не зламаєш.

Хай тремтять в небі зорі. летять десь за край
І згоряють в тривожнім мовчанні.
Ти ж мені даруй квіти, мене лиш кохай
І стрічай лиш зі мною світання.

Усе ж згадка про сон той порою щемить
Й навіть котиться тихо сльозою.
Не один іще день, як свіча, догорить.
Ти ж зі мною! Зі мною! Зі мною!

НА ЗАХИСТ МОВИ

Мова наша, рідна, барвінкова, -
Цінний дар далеких поколінь,
І від нас залежить, чи чудова,
Наша мелодійна, гарна мова
Розігнеться й встане із колін.

В мові голос рідної природи,
Сила її, щедрість і краса,

Мудрість нездоланного народу,
Що зберіг і силу свою, й вроду,
Й пісню, що чарує небеса.

Слово кличе друзів до порога,
Окриля кохання – цвіт буття.
В слові молитви ми шлем до Бога,
Слово нас втішає в час тривоги,
З ним ми вірим в світле майбуття.

Але є проблема, що хвилює:
На уроках мова ніби й та,
На перерві ж інша побутує.
І, на жаль, на вулиці панує
Не літературна, а “крута”.

Мову нашу, милу і пророчу,
Важко піднімати із колін.
Часто чуєм “тіпа” і “короче”,
І на кожному кроці лізе в очі
Всюдисущий, всім знайомий “блін”.
То слова жаргонні, то російські.
Що не крок – “о’кей”. Буває й мат.
Хоч умови і не королівські,
Та не дні народження – англійські
Вже у моді “бйоздіки”. Отак!

Чуєм “перли” Вєрки на екрані,
Не відстав і “Золотий гусак”,
І кадети (з фільму добре знані)

З зарубіжжя нам несуть “погані”
Знов слова. Доколи ж буде так?
    То ж шануймо мовную скарбницю!
    Не лише у мовленні – в думках,
    Бо вона – це мудрості криниця.
    Бережімо пісню – співаницю,
    Щоб жила і славилась в віках.
Щоб міцніла й квітла наша мова –
Цінний дар далеких поколінь.
Бо й від нас залежить, чи чудова
Наша мелодійна, гарна мова
Розігнеться й встане із колін.

***

Це до інших приходять горе,
Це хтось інший втрачає рідних,
І в аваріях гинуть інші,
І хворіють, й вмирають теж.
Ми засмутимось, те почувши,
Собі ж молимо днів погідних,
Маєм власні турботи, справи.
Життя ж довге... Не видно меж...

Та ось горе, страшне і чорне,
Уривається в нашу хату.
Ще не можемо у тебе повірити,
Й думка лине: “Це, може, сон?
Цього просто не може бути!!!”
Але радість твою крилату
Уже знищено. Гаснуть мрії.
Чорний смуток бере в полон.

І вже в серці осколки болю,
Від якого стискаєш зуби
І який тебе не відпустить
До кінця твоїх скорбних днів.
Будеш жити, та уже ніколи
Не вернеш дорогої згуби.
Згасне радість твоя вогниста,
На устах вже не злине спів.

І залишиться лиш молитись
І, можливо, плекати надію,
Що туди, в небуття, долинуть
Молитви, і слова, й плачі...
І до дна треба випити муку,
Хрест нести через літ завію,
Хоч втомилися руки-крила,
А спочинку нема й вночі...

Будь-хто може зустрітись з горем,
Будь-хто може утратить рідних.
На хресті, як завжди, напишуть
Час народження й смерті час.
Увірветься у хату смуток,
Зникнуть радощі днів погідних,
Хоч і вірим вже ніби в вічність...
Святий Боже, помилуй нас!

***

В кожного із нас своя дорога
До усього, й до Творця, мабуть.
Я іду усе ж таки до Бога,
Хоч чомусь така важка ця путь.

Треба думать перш за все про душу,
Щоб було в ній світло, а не тьма.
Та ніяк себе я не примушу
З тим змириться, що тебе нема.

Ще бувають сльози й голосіння,
І думки, що все це – сон страшний.
Може, вип'єм чашу ще спасіння,
Як свій шлях завершимо земний.

Невідомо ще, яка дорога
Жде. Сьогодні ж в серці каяття:
Та невже, щоб я прийшла до Бога,
Ти повинен був віддати життя?

Часто про це думаю-гадаю
Й шлю молитви щирі до небес,
Та даремно, може, проливаю
Сльози? Може, ти уже воскрес?

* * *

Опадають жовтим листям роки
На пожухлу, схилену траву.
Налітають спогади жорстокі,
Я ж, нещасна, все іще живу.

Знов кружля болючих згадок вихор.
Міцно стисну губи мовчазні,
Ох, коли спокійно буде й тихо?
В кращому випадку, мабуть, в сні.

Ну, а вранці, як переночую,
У гірких блукає полинах
Серце моє зранене. Й відчую,
Що воно тріпоче, ніби птах.

Не врятує й сонечко в блакиті
Від страждань, бо їх у серці вщерть.
Буду спокій мати на тім вже світі,
Й від усього вилікує смерть...

Опадають жовтим листям роки
На пожухлу, схилену траву.
Налітають спогади жорстокі,
Я ж, нещасна, поки що живу.

ЯК ПІДНЕСТИСЬ?

Як підвестись над буднями
Хоч би на мить
І не думати про посуд,
Прання, прибирання,
А барвистим метеликом
Вгору злетіть,
Не злякавшись смеркання?

Як підвестись над справами
Легко, мов птах,
Як забути про зошити,
Книги, конспекти,
Щоб були (як не в дійсності,
То хоч в думках)
Мрій звабливі проспекти?

Як підвестись над горем
І біль коло скронь
Заховати за посмішки
Ясне віконце?
Як затиснуть тривоги
В гніздечка долонь
Й хоч на трішки стать сонцем?

ПРОЩАННЯ

Ми ось знову прощаємось...
Дай хоч на хвильку обнімемось.
Про тривалу розлуку

Невтішно гримлять поїзди.
Я надіюсь, надіюсь,
Що ми ще з тобою зустрінемось.
Та не знаю, коли...

ПРОМІНЧИК

Невтішно так
сьогодні плакала я в сні.
Проснулась – місяць
посміхається із неба,
А зорі шлють йому
промінчики ясні.
Душа ж моя
ясний промінчик
шле до тебе.

ДОЩИКУ

Я сумую. Мабуть, ти це бачиш.
Ось в квартиру крадькома заліз.
Дощику! Чому ти завжди плачеш?
Де береться в тебе стільки сліз?
Я ось також плачу, та квартиру

Зачиню. Ти вже мені пробач.
Дощику! Мені так важко й гірко...
Якщо хочеш, то зі мною плач.

Жаль, нічого ти сказати не вмієш:
В тебе ось таке земне буття.
Дощику! Мене ж ти розумієш,
Дякую тобі за співчуття!

Ти сьогодні сивий аж! Поводься
Спокійніше! Чуєш, десь гримить.
Дощику! Так сильно не заходься:
В мене уже серце щось болить.

Хмарка мов навіки зупинилась,
Й твої сльози дзвінко б'ють в вікно.
Дощику! Я плакати вже втомилась,
Може, давай трішки поспимо.

Як не хочеш, то поплач у полі.
Й хоч мені тепер не до пісень...
Дощику! Сьогодні вже доволі,
Ще поплачем разом в інший день.

А сьогодні ще давай побачим
Райдугу. Ти трішки відійди.
Дощику! Ми разом ще поплачем,

Ти до мене знов колись прийди.

НЕ ПІГМАЛІОН

За грецьким міфом

В Давній Греції жив
Один скульптор. Любив він творити,
А любов зневажав
(Не було тій зневазі кінця).
Й захотіла богиня
Кохання й краси Афродіта
Проучити митця.

Коли вирізьбив він
Галатеї чудову фігуру,
То завмер, зачарований,
Думав: „Це дійсність чи сон?”
Якось враз закохавсь
У свій витвір – прекрасну скульптуру –
Майстер Пігмаліон.

Галатея – красуня,
Яку удалося створити
Із холодного каменю, –
Ніби із неба зійшла.
Тож закоханий майстер
Уклінно благав Афродіту,

Щоб вона ожила.

Сталось диво – зійшла
З п'єдесталу жива Галатея,
Посміхнулася ніжно –
Чудова, як сонце, ясна.
І щасливий творець
Одруживсь. Із скульптури тієї
Стала люба жона.

Так митець заслужив
В Афродіти жадане прощення.
Я ж сьогодні пишу,
Як пройшло вже багато віків.
Я, як майстер той древній,
Створила тебе в час натхнення.
Лиш не з каменю – з слів.

Закохалася в тебе
Й просила зійти з п'єдесталу.
Щоб збулось, не один
Віддала Афродіті поклон,
Та вона не почула.
Мабуть, їй благань було мало:
Я ж не ПІГМАЛІОН.

ПРО ТВОРЧІСТЬ

Я завжди, пам'ятаю,
любила читати книжки,
Особливо у вірші
душею всією вникала.
Як мене зачіпали
за серце величні рядки,
Не раз думала: жаль,
що не я ці рядки написала.

Геніальний Шевченко.
Чи може бути кращий взірець?

Над його „Кобзарем”
неможливо сльозу не пролляти.
Усі вірші й поеми
в нім – мудрості славний вінець.
Як навчитись собі
так правдиво і сильно писати?

Мужньо сяjala Леся
слова, як барвисті квітки.
Хоч нелегко було,
та терпіла й жила, щоб творити.
І досвітні вогні –

її мрій мерехтливі зірки –
Ще й досі горять.
Як навчитись творити-світити?

Своє листя зів'яле
величний Франко розсипав,
І Сосюра писав
про волошки як символ любові.
Кожен їхній рядок –
це натхнення і мудрості сплав.
Як навчитись свої
почуття так утілювать в слові?

Як писати так сильно,
як Стус, Симоненко чи Драч?
Як Павличко, Олійник,
Малишко, Костенко та інші...
Кожен з них – мелодійного
щедрого слова скрипач.
Як навчитись у них
бездоганно отак писать вірші?
Це митці українські...
Не всі... Зарубіжних ще більш.
Де вершина творінню
людському? Кінці де й начала?
А усе ж може бути,
що хтось, прочитавши мій вірш,

Теж зітхне: „Жаль, не я
ці рядки написав (написала)”.

НОЙ

За Біблією

Із роками нащадки
Адама погрузли в гріхах.
Із жалем поглядав
На людей з високості Отець,
Але ті обирали
Відступництва й грішності шлях,
Тільки Ной не грішив,
Міг би кожному бути за взірець.

І рішив тоді Бог
Покарать нечестивий народ
І на землю потоп
Небувалий ще в світі наслать,
Щоб всіх грішників знищить
В бурхливій безмежності вод,
Лише Ноя безгрішного
Й його сім'ю врятувать.

Будував Ной ковчег,
Як Господь повелів. Але де ж?
Серед суші. Й сміялись
Із нього блудливі людці.
І питали: “Куди
По піску кораблем попливеш?”
Але Ной не зважав
На дошкульнії кпини оці.

Ось ковчег вже готовий,
В нім Ной, його вірна жона,
І сини, й невістки,
І по парі усяких тварин.
Як розверзлося небо,
Дні й ночі йшла злива. Вона
Залила все. Не видно
Було й найстрімкіших вершин.

Врятувались в ковчезі
Лиш ті, хто безгрішний мав шлях.
Відродився союз
Між людьми і Всевишнім Творцем.
Ми ж бо, Ноя нащадки,
Вже знову погрузли в гріхах.
З чим же станем колись
Перед нашим Пресвітлим Отцем?

СПОВІДЬ

Господи, до тебе йду на сповідь.
Думаю, чи грішна я в ділах.
Ні, не убивала. Ні, не крала.
І не спала у чужих ліжках.
Ну, а довгі роки без вінчання?
Ну, а недотримані пости?
Ну, а... Бачу. Бачу, що грішила.
Господи, прости мені, прости.

Господи, до Тебе йду на сповідь.
Думаю, чи грішна я в словах.
Найчастіш в поводженні зі словом
По Твоїх старалась йти стопах.
Як не те казала, то невільно...
Ні, було і вільно... Знаєш Ти...
Люди, я прошу мені простити,
Господи, Ти теж мені прости.

Господи, до Тебе йду на сповідь.
Думаю, чи грішна я в словах.
Жаль, думки неправильні бувають

Й дні летять у частих помилках.
У думках грішу я так багато,
Як же чистоту їх берегти?
В цьому я слабка і безпорадна...
Господи, прости мені, прости.

Господи, до Тебе йду на сповідь
І несучи Тобі свої гріхи.
Як сьогодні добре позбирала,
Бачу, їх немало, їх – міхи.
Учиться душа моя прощати,
Так прощати, як навчаєш Ти.
Знаю я, що грішна, й щиро каюсь.
Господи, прости мені, прости.

Господи, до Тебе йду на сповідь...

НІЧ

Із спогадів про дитинство

Дуже страшно чомусь.
Я лежу і не можу заснути.
Сяйво місяця ледве
Освітлює речі в кімнаті.
І здається мені,
Що сховались там привиди й ждуть,
Щоб я очі закрила.

Тоді вже почнуть нападати.
Я боюсь ворухнутись.
І очі закрити боюсь.
Все вдивляюсь в пільму,
А там тіні завмерли в чеканні.
Ціпенію, здається:
Засну – то уже й не проснусь.
Мене зразу ж задушать,
І ніч оця буде остання.
Час іде так повільно,
Надіюсь, він не зупинивсь.
Ледве дишу й не можу
Відвести очей від фіранок.
Жду світанку. Тоді,
Знаю, привиди зникнуть кудись,
А до мене у шибку
Загляне усміхнений ранок.

Треба лиш не заснуть...

ДІАЛОГ

– Мила, чуєш? Вєрба щось шєпєчє.
Мєжє, нєс її шєпїт вїтє?
– Хєчє крєщє я гєлєс твїй чутї
І у бєднї, й в свєтє.

– Подивись, як духмяна калина
Уже знов одягнулася в цвіт.
– Пригорни... Ті суцвіття хоч гарні,
Та холодні, мов лід.

– Ось відчуй лиш, як вітер звабливо
Обійма, перервавши політ.
– Ні, я хочу в твоїх будь обіймах,
Щоб був в кольорі світ.

– Посміхнися – зоря мерехтлива
Надсилає тобі позивні.
– Будь зі мною, а то неспокійно,
Незатишно мені.

– Глянь, он місяць усміхнено – юний
Шле промінчик – тепла апогей.
– Хочу бути з тобою і грітись
У промінні очей.

– Чуєш, пахнуть в саду матіоли,
Тепла нічка вже знову прийшла.
– Як не будеш зі мною, замерзну
Я без твого тепла.

НЕ ТЕ

Знову дощ. В нім розмножене
в краплях солодке “люблю”.
Літня злива раптова –
це ще один спомин про тебе.
Ох, як хочеться з губ твоїх
пити краплинки дощу...
Тебе ж поруч нема –
і я п'ю ті, що падають з неба.

Та це зовсім не те...

ПРОГРАШ

Так хотіла, щоб завжди все добре було,
І в той день теж надію цю мала.
А закінчилось все, як в поганому сні,
І я довго ще сльози ковтала.
Я безсила була в тій складній боротьбі,
Усе спокою й миру шукала.
Я не знаю, чи хтось із нас виграв тоді,
Але знаю, що я – програла.

Ніби й хочуть тепер всі, щоб добре було,
І зусилля якісь прикладають.
Дні летять, а стосунки вже в чомусь не ті,
Хоч прощаю й мені теж прощають.
Як же не наступать на ті самі граблі?
Я не раз про це думку гадаю
І стараюсь, та знаю, що як тільки щось,
То програю. То знову програю.

* * *

Була радість, звичайно.
Було і сумного доволі.
Було те, що й у всіх:
дім, хазяйство, робота, сім'я...
У ту зиму безхмарним
здавалось все на видноколі,
Та спіткалась біда.
Та спіткалась біда.

Вмить найкращі надії
зламались, на попіл згоріли,
І снують із тих пір
все печальні й похмурі думки,

Світлі дні без оглядки
в минуле назавш відлетіли,
Але, може, не всі?
Але, може, не всі?

ЗІРКА РІЗДВА

На темному небі жаринки рясні
Іскряться в Святвечір і радують очі,
Бо знаємо: є серед них в вишині
Зоря Вифлиемська – яскрава й пророча.

І так променисто ця зірка горить,
Немов найцінніша у світі перлина.
Вона спалахнула якраз у ту мить,
Коли народилась Господня Дитина.

Зійшла вже не вперше – так сходить віки.
І кожного разу вона як знамення.
Я Бога шукаю в собі вже роки
І в мить цю знаходжу, немов одкровення.

З Зорею Різдва народився Ісус.
Це радості світло - прекрасне й величне.
І ніби немає земних вже спокус,
А линуть думки про духовне і вічне.

Церковнії дзвони хвилюють до сліз.
Ось скоро настане Різдвяне світання.
Ісус народився! Він всім нам приніс
Надії нові і нові сподівання.

Шепочуть уста мої в тихій мольбі
Про милості Божі, любов і спасіння...
Ісус народився! Й я мислю собі:
Якщо є Різдво, буде ще й Воскресіння!

Зоря ж Вифлиємська усе ще горить,
У ній незбагненна краса і величність.
Хоч шлях наш земний – це усього лиш мить,
Та Зірка Різдва обіцяє нам вічність.

ПТАХИ І ДУМКИ

Майже за М. Лютером

Добре в небі птахам,
Бо не просто забрати в них волю.
І не просто прогнать –
Чую знов над собою їх гам.
Хай кружляють, та сісти
На голову їм не дозволю,
І кубло у волоссі
Їм звити нізащо не дам.

Та вже ось не птахи,
А погані думки залунали
І в моїй голові
Захотіли створити кубло.
Прожену їх відтіть,
Щоб загинули, зчезли, пропали...
Від поганих думок,
Добре знаю я, плодиться зло.

Та з думками щось важче
Боротись...

ЗАЗДРІСТЬ

А сніжинки все танцюють і танцюють,
Хоч долають із небес нелегку путь.
Ось вже радісно уста твої цілують
Й від тепла (чи від кохання?) розтають.

Я ж до губ твоїх торкнутися не смію.
Й не зроблю цього ніколи вже, мабуть.
Що ж, хай здійснюють сніжинки мою мрію.
Я їм заздрю, хоч вони і розтають.

ВОНА І Я

(Зіркове і звичайне)

А вона! Вся така
Милovidна і струнка.
Вже й не знаю,
    хто б міг бути їй до пари.
Її, бачу, занесло
В край, де пальми і тепло.
Думку маю:
    це і є, мабуть, Канари.
Ну, а я? В мене дні
Зовсім йдуть не в тій ціні.
От дивлюсь тепер
    на неї в телевізор.
До тих пальм, до тих красуль
В мене шансів – рівно нуль.
В телевізор теж,
    всім ясно, не залізу.

А вона! Боже мій!
Що це вдягнуте на ній?
Придивитися – якесь
    страшне манаття.
Що у нім, що в негліже...
А! Додумалась уже:
Це, мабуть, таке

ну супермодне плаття.

Ну, а я? От село!
Хоч і зроду не було
Таких вбрань,
та їх не буду і бажати.
В щось вдягаюсь день при дні.
Скажем, зараз на мені,
Якщо чесно,
то халатик старуватий.

А вона! Се ля ві!
А це що на голові?
Я здогадуюсь,
що має то бути шляпка.

Придивляюся – до кіс
Клапоть зелені приріс,
Біля нього
збоку мов кроляча лапка.

Ну, а я? Чудеса!
Щось не бачу, в чім краса!
Та і що мені
на кралю ту дивиться,
Без тих шляпок обійдусь,
Тако – сяко розчешусь

Й пов'яжу
гарненько хустку, як годиться.

А вона! Он яка!
В неї талія тонка.
Шістдесят, а , мо, всього
п'ятдесят вісім,
Дибуляє, наче птах,
На тонюсіньких шпильках
Попід ручку
з кимсь шикарним, хоч і лисим.

Ну, а я? Не така!
В мене талія яка?
Десь приблизно так,
то, мабуть, біля метра.
Звісно, є за що обнять,
Тож точніше вияснять
І не буду –
лінь шукати сантиметра.

А вона! Спорт їй люб!
Йде в якийсь там фітнес – клуб.
І все гнеться,
і залізо нащось мучить.
То стриба, то присіда,

Глядь – вже піниться вода...
Мабуть, щось
за «муки» ті вона получить.

Ну, а я? Що казать?
Все люблю відпочивать,
Полежать не проти
на м'якім дивані.
Ну, а влітку – не дива:
Від роботи ледь жива.
Гнусь не гірш,
як у тім клубі тая пані.

А вона! У цю мить
Вже за столиком сидить.
Подають їй
жовту купку на тарілці.
Ще дають із чимсь фужер.
Метикую я тепер,
Що то пальму
настояли на перцівці.

Ну, а я? Наяву
Теж не голодно живу.
І причин нема
великих для зажури.
Є й картопля, й бурячок,

І капуста, й часничок...
Як про їжу,
то усе більш – менш в ажурі.

А вона! Що робить?
Любить золото носить –
Ланцюжки там різні,
перстні і окови...
То рубін в них, то топаз...
Їй не можна без прикрас.
В неї, бачите,
життя таке – зіркове.

Ну, а я? Та дарма!
В мене хоч цього нема,
Та не буду гризти
милого: «Давай-но!»,
Бо просте моє буття,
І, відомо всім, життя
В мене зовсім
не зіркове, а... звичайне.

КОНВАЛІЯ

Травень у права свої вступає,
Одягає в пишну зелень сад.
Я іду по стежці й відчуваю
Ніжний, незвичайний аромат.

Митями впиваюсь запашними
Й біля двох струхнявілих пеньків
Бачу я листки, а поміж ними
Низочку білюсіньких дзвінків.

Ще одна... Іще... Їх набереться,
Може, двадцять, може, двадцять п'ять,
Серце зачатило, бо здається,
Ще вони мені про щось дзвенять.

Хочеться на дзвін той відгукнутись,
На красу їх все не надивлюсь.
Я до них боюсь і доторкнутись,
Я на них і дихати боюсь.

Їх краса цнотлива вабить очі,
Де вони взялись? Це, може, сон?
Дивлячись на них, я дуже хочу,
Щоб дзвеніли довго тон-у-тон.

І як вам конвалію побачить
Випаде, спиніться хоч на мить.
Якщо серце стрепенеться, значить,
Вслухайтесь – вона для вас дзвенить.

ТРІЙЦЯ

Т.С.

Як ніжно пахне в хаті лепехою,
Духмяна липа в шибку загляда.
Весняною травневою порою
Прийшли до нас Зеленії Свята.
Ісус нас не лишив напризволяще,
А коли сам вознісся до небес,
Послав нам дар – незримий, та найкращий.
Це Дух Святий! Це чудо із чудес!

Цей Дух – любові й милості іскринки.
Це Світло, що Ісус залишив нам.
Із добрих справ я виліплю цеглинки
І в серці своїм вибудую Храм.

Міцним він буде, сонячним... Розруху
Не допущу я Храму пережити.
І щиро вірю, що Святому Духу
Завш добре буде в Храмі моїм жити.

У горі, у нещасті, у зневірі,
Коли в майбутнє шлях лежить важкий,
Молитись треба. Й на молитву Віри
До нас прийде на поміч Дух Святий...

Сьогодні ж пахне в хаті лепехою,
Духмяна липа в шибку загляда,
А я з беззастережністю новою
Стрічаю ці Зеленії Свята.

* * *

Весна так щедро
    цвітом й зеленню буяла...
І як пелюстки з вишень
    геть встелили сад,
Мала, здивовано
    я маму запитала:
– Це знову сніг?
    Всміхнулась неня:
– Квіткопад.

Весна і літо
    пролетіли. Що там далі?
Холодний дощ
    збиває пізній виноград.
І сумно-сумно так,
    та чую в мить печалі:
– Давай зігрію, люба,
    що нам
Листопад?

Ще будуть, вірю,
    і сніжинки на долонях.
Тихенько ляжуть,
    перервавши свій парад.
Красиво буде, й залунає,
    мабуть, в скронях:
О, тільки б це був
    не останній
Снігопад!

Все ж буде віхола
    колись іще й остання.
І стане жаль,
    що не вернеться вже назад
Оте весняне
    пелюсткове цвіт-буяння.
Та що ж я? Хоч би

не накликать
Зорепад!

О хоч би, хоч би
не спішив ще
Зорепад!

РЕЮ

Ну, скажу, ти справжній красень.
Видно це і без пояснень.
Шерсть блискуча,
ну а зріст... десь до грудей.
Дужі лапи, мила морда...
Ти немов зійшов з бігборда.
Ну, не гавкай!
Не стрибай так! Тихо, Рей!

Звісно, я тобі пробачу
Поведінку цю собачу.
Ти ж розумний,
знаю. Заспокойся. Ну!
Он яка в тебе натура!
Хоч ти й гарний собацюра,
З багатьох причин
тебе не обніму.

Лапу не прошу подати,
Бо не буду її брати.
Краще з відстані
на тебе подивлюсь.
Не стрибай так! Тихо! Тихо!
Мабуть, матимеш ти втіху,
Зрозумівши те,
що я тебе боюсь.

Зубки он які біленькі
І, без сумніву, гостренькі.
Хоч би, хоч би
не приснились в тьмі ночей.
Будь здоров! Надію маю,
Що хазяїн прочитає
Тобі вірш оцей
про тебе, красень Рей.

ЗАПОВІТИ

*За Матір'ю Терезою,
католицькою черницею*

Люди часто бувають
І циніками, й аферистами...
І зробити їх кращими,
Певно, даремні труди.

А бувають неробами,
Скнарами чи егоїстами...
Як не є, а людей все ж люби!

Коли робиш добро,
То не завжди тебе розуміють.
Бачать користь затаєну,
А не твою чистоту.
Люди, може, по-іншому
Й мислити вже не уміють...
І усе ж виявляй доброту!

Якщо успіху ти досягнув,
То знайдуться зрадливі
Поруч люди або й
Вороги. А також іще знай,
Що до друзів правдивих
Добавляться друзі фальшиві.
Але успіху все ж досягай!

Коли будеш з людьми
Сам собою – відвертим і чесним,
То й обманути будеш
(Здавна так ведеться, мабуть).
І відвертість не завш
Прилетить бумерангом чудесним,
А відвертим і чесним все ж будь!

Можеш плідно трудитись,
Невтомно весь вік будувати
І побачить творінню
Вінець, але як не мудруй,
Усе створене може
Щось в мить лиш одну зруйнувати...
Та не думай про це, а будуй!

Якщо ти досягнув
Накінець-то безмежного щастя,
Люди заздрити будуть,
Що маєш ти сонячну путь.
Може, щастя тоді
Не таким і безмежним вже здасться.
Не зважай і щасливим все ж будь!

Не пускай в серце Зло,
Залишай його завш за порогом,
А Добро зустрічай
Із відкритими навстіж дверми.
І нехай це залишиться
Ще й між тобою і Богом,
А не лиш між тобою й людьми!

ОДНОКЛАСНИКАМ

Нам було по сімнадцять
У вечір той теплий, духмяний,
Як полинули ми
В самостійний нелегкий політ.
І прийняв нас усіх
Цей дорослий, тоді ще не знаний,
Та прихильний до кожного
(Всім у це вірилось) світ.

Звісно, думали що
Перетнуться ще наші дороги,
Що про все пережите
Розкажемо в зустрічі час,
Що попереду ждуть
Задушевні слова – полілоги,
Що недовге прощання
Зі школою в кожного з нас.

Рідна школо Малинівська,
Знову тебе я побачу.
Ти мов юності спалах,
Що в серці не згас і на мить.
Через тридцять п'ять років
Нелегких, крізь вічність неначе,
Я до тебе спішу.

І хвилююсь. Й в душі щось тремтить.

Хто ж то буде на зустрічі,
Думаю, й як ми зустрінемося.
Багатьох я не бачила
Всі оці довгі роки.
Уявляю, як ми
Одне одному в очі подивимось,
А у згадках пливуть
Незабутні шкільні сторінки.

Я до гурту підходжу
І тих, що зібрались, вітаю.
Так стараюсь впізнати
Усіх. Справа це не проста.
Хтось змінився. Хтось не дуже.
Вже з перших хвилин відчуваю,
Як у серці моїм
Щемна радість невпинно зроста.
Здрастуй, Ваня, Борис,
Коля, Галя, знов Коля, Марія,
Ще раз Галя... Всміхаюсь,
Торкаюсь простягнених рук.
Здрастуй, Сем (Семенюк),
Тебе бачу і щиро радію,
Здрастуй, Шева місцевий –
Аніськін (Володя Ткачук).

Мені радісно буде
У вірші своїм вас назвати.
Я надіюсь, про себе
Приємно вам буде читать.
Однокласники любі,
Сьогодні нам є що згадати.
Знаю, друзі, що нині
З вас кожному є що сказати.

В вечір наш випускний
Були всі ми такі ще дитинні,
Несміливі і юні...
Та все це було ще тоді.
А сьогодні не хлопці,
А мужні, солідні мужчини.
А дівчата... Та що я?
Дівчата завжди молоді.

Таке враження, мовби
Пройшли місяці, а не роки.
Всі радіємо зустрічі,
П'ємо хмільнеє вино,
Вчителів своїх згадуєм,
Шумні перерви, уроки...
І здається, було все
Насправді не так і давно.

Ще говорим про тих,
Хто не зміг на цю зустріч прибути,
І про тих, кого, жаль,
Вже немає сьогодні в живих.
Рідна школо, тебе
Ми не зможем ніколи забути.
І себе в твоїх стінах –
Наївних таких, молодих.

Вже прощатись пора –
Скоро вранішня зірка погасне.
Ще раз дякуєм Галі
Шевчук за цю зустріч, за все.
Хоч у кожного з нас
Таке різне минуле й сучасне,
Всім бажаєм – майбутнє
Хай радість в домівки несе.

Я ще хочу і в вірші
Посіять рядки побажання.
Хай зйдуть вони рясно
Й дадуть немалі врожаї.
Хай знайде вас усіх
Це віршоване щире вітання.
Хай щастить вам усім,
Однокласники любі мої!

2009 р.

ВЕСНЯНИЙ ВІТЕР

А весняний вітер пустотливо
Доторкнувся і ніжно обійняв,
Прошептав щось лагідно й звабливо,
Трепетною ласкою пройняв.

Цілував, волоссям забавлявся,
А вже за якусь коротку мить
Розійшовся геть і розігрався,
Вкрав хустину й кинув у блакить.

Думка промайнула заховатись,
Але він так палко пригорнув.
Я не встигла і опам'ятатись,
Як на блузці ґудзик розстібнув.

Поки я той ґудзик застібала,
Він спідницю підійняв за край,
Отоді вже й зовсім перестала
Боронитись. Що ж... Нехай... Нехай...

Він же і не думав зупинятись,
Розпалився, мов в багатті хмиз.
Я не буду навіть признаватись
Вам, куди бешкетник той заліз.

Потім раптом зник. Таке буває...
На прощання й слова не сказав.
Що ж... Та я не раз іще згадаю,
Як весняний вітер обіймав.

ЧОТИРИВІРШІ

* * *

Все ще вірю у щастя бузкове.
П'ять пелюсток – це здійснення мрій.
Загадаю: рука моя знову
Ще колись затремтить у твоїй.

* * *

І так боляче, як відштовхнуть...
І так радісно, як приголублять...
Скажу те, що відомо, мабуть:
Усі люблять, коли їх... люблять.

* * *

Щось приємне сьогодні наснилось мені...
Ніби радість прийшла у прийми.
Пригадала: в солодкому дивному сні
Я летіла в твої обійми.

* * *

Знову осінь. Цвітуть хризантеми.
В серці сум. Посміхнись, приголуб...
Візьми яблуко стигле від мене
Й обпечи мене дотиком губ.

* * *

Летять думки мої в цю мить
Про те, що хочеться ще жити,
І все ще хочеться любити,
І все ще хочеться... хотіти.

* * *

Троянди в вазі. Простягаю руку,
Торкаюсь ніжно – гріють, ніби ватра.
Вони взяли на себе мою муку.
Хоч на сьогодні. Може, і на завтра...

* * *

Живу... Люблю...
І люблять ще мене...
Так сум пройма –
Усе колись мине...

* * *

Я дякую за ніжний погляд,
За посмішку, що серце гріє,
За те, що ти зі мною поряд...

Я не любить тебе не вмію.

* * *

Ти зі мною – і світ весь

Бачу в блиску очей.

А без тебе самотньо

Навіть серед людей.

ПОЕМИ

50

I

Летить деньочків листопад,

Вже завтра буде 50.

Цікаво, скільки літ

відміряє ще доля.

Вже не повернешся в „колись”,

Було всього: і сміху, й сліз...

Було і білого, і чорного

доволі.

На всім лишили пам'ять дні:

Вже очі не такі ясні

I, м'яко кажучи, не юне

вже обличчя.

Давно згубилися вночі,
Уже від юності ключі,
Та сумувать за цим мені,
мабуть, не личить.

Ці 50 – це сума дат.
В них більше радості чи втрат?
Підкаже хай сьогодні
пам'ять незрадлива.

Альбом старенький ось беру,
Себе вже ледве впізнаю...
Але на фото давніх,
певно, я щаслива.

Шлях нелегким, скажу, був мій,
Чимало згасло в нім надій.
Ночами все кружля печаль
й не дуже спитьсья.

Війнула подихом зима –
Це жаль за тим, кого нема.
Та треба жить ще якось
й треба ще кріпиться.

Годинник цока, поспіша,
Щось розтривожила душа,
Боюсь, що завтра мені буде
не до свята...

Та чула вже не раз я річ:

„Готуй-но добрий могорич”.
Що ж, 50 – якась вже дуже
        кругла дата.

II
Летить деньочків листопад.
Мені сьогодні 50.
Світає вже – я не спішу
        відкрити очі...
Цілунок будить чоловік
(Нехай би так за роком рік!).
Такий приємний перехід
        до дня від ночі.

Несе вперед життєвий вир,
Вже 50 – хоч вір не вір,
Прийдуть вітати рідні
        й друзі – я це знаю.
Значний сьогодні в мене день,
Та зовсім щось не до пісень:
Думки мої
        іще в минулому витають.

Цей день з того почну, мабуть,
Що в храм направляю свою путь
І низько Господу вклонюсь
        за все, що маю...

«Страшних нехай не буде втрат,» –
Молю Його про це стократ.
Терпіння й сили ще у
Господа благаю.

І уявляється мені,
Що дні чекають ще й ясні.
То ж як не є, гостей
прийматиму охоче.
Давно вже я не жду чудес,
І настрої так... – не до небес,
Та головне, це щоб були
«в порядку» очі.

Ось на порозі вже батьки,
Мене вітають залюбки.
Якби могли, то нахилили б
мені небо.
Як добре, що іще живуть
Ті люди, що дочкою звать,
Якби здоров'я Бог їм дав.
Чого ще треба?

А за батьками в хату брат
З сім'єю. Він, звичайно, рад
Вітать мене, йому тепер
не до мовчання.

З його приходом в хаті шум,
Не до гірких мені вже дум,
А брат балакать може,
звісно, до світання.

А ось сестра. Іде вона
Звичайно, також не одна
І річ веде серйозно так
про повноліття,
Яке сьогодні лиш прийшло
(Цікаво, що раніш було?),
А далі лине побажань
рясне суцвіття.

Уже до столу всіх прошу,
Чарки налити поспішу
І буду радо, як годиться,
пригощати.
В подяках довго не спинюсь.
Хоч біль у серці – посміхнусь.
Дай, Боже, кожному
діждать такої дати.

В далекім Харкові мій син.
З ним жінка, дочка – не один.
Їм, жаль, ніяк не вийшло
вибратись в дорогу.

Лепече миле «ла-ла-ла»
В мобілку внученька мала.
Приємно так, що я вже
баба, слава Богу.

А гості п'ють собі вино,
Мабуть, б'є в голову воно,
Бо настрої гарний в них.
І я вже добре знаю,
Що скоро буду в стороні,
Ідуть розмови голосні
Вже про політику. В нас
завжди так буває.

Парламенту один лиш крок
До розпуску. Від цих думок
Все суперечка йде
і гамір наростає.
А потім сміх, бо ось народ
Вже радо слуха анекдот.
А я все страви подаю
і наливаю.

І говорю якісь слова,
Вже трохи кругом голова.
Вино пригублюю потрошку
ради свята.

Думки зникають десь сумні,
Й порою віриться мені,
Що ще попереду хорошого
багато.

Дороги ждуть прямі й криві,
Та мусим жить, поки живі.
А за столом жартують вже
про нову шубу.

Хоч в мене зранку думка є,
Яка спокою не дає,
Та при гостях про це
не буду. Ні, не буду.

Уже у розпалі обід.
Ось телефонний знов привіт.
Вітання щирі ще не раз
прилинуть в хату
Й колеги, знаю я, мені
Ще побажають многі дні.
Їм буде завтра могорич –
згадаєм свято.

Вже майже десь на захід дня
Встає і дякує рідня
За гостювання. Й радо
всі мені бажають
В здоров'ї жить ще много літ,

Бо 50 – це лиш zenit.
Я дуже вдячна їм, що так
мене вітають.

І це, звичайно, не біда,
Що роки ллються, як вода,
Хвилює інше... не вернуть
того, пропало...

Із кожним днем життєвий цвіт
Все осипається із віт.
Ось 50. Це небагато...
Та й не мало.

III
Летить деньочків листопад.
Було учора 50.
А нині вже бере розгін
51-ший.

В майбутнє котиться клубок
Моїх бажань, моїх думок.
Одному Господу дано їх
путь завершить.

А я сьогодні, певна річ,
Несу колегам могорич.
Приймаю шквал вітань –
ну, як тут не радіти?

Дарують ось травневий цвіт,
Бажають всі щасливих літ,
Здоров'я, радості,
майбутнього в блакиті.

Йду на урок у певний час
В 10-Б – мій рідний клас,
Вони про дату мою круглу,
бачу, знають.

Весняні квіти ось дають,
М'яку ще іграшку несуть.
Ото сюрприз! У мене
сльози виступають.

Ще є вітань палкий розмай,
І побажанням ще не край...
Їх, бачу, буде і сьогодні
ще багато,
І то нічого, що в цю мить
У мене серце щось щемить...
Та це пройде, бо ще
продовжується свято.

Підуть за святом будні дні,
Ще принесуть всього мені.
І трохи сумно нині, що вже
в мене осінь.
Хоч коле висохла стерня,

Не раз крокую навмання.
Як жаль, не всім і 50
зустрить прийшлося.

А я ще бачу цвіт в маю,
Та так буває, не втаю,
Що пелюстки духмяні
серце вже не гріють
І не хвилюють, як колись,
Їх аромат все лине ввись.
Майбутні ж дні
у невідомості десь зріють.

Я згадую із плином літ
Той час, коли ішло на зліт
Моє життя, звичайно,
цьому не забутись.
Роки промчали немалі,
Були в них радості й жалі.
І мрії є, яким ніколи
вже не збутись.

Та жить ще хочеться й могти
Надіюся, що берегти
Мене мій Ангел буде. Є
в цьому потреба.
Підтримає мене крилом,

Молитву щиру перед сном
Ще донесе мій охоронець
аж до неба.

І як не є, а треба жить,
Років прошу я: «Не спішіть.
Ідіть повільно. Принесіть
ще миті щастя».
Не кожен вірним був мій крок,
Було й немало помилок,
Ну, що ж – по вірі й по
ділах іще воздасться.

З роками, бачу, менше сил.
Та і не той вже розмах крил.
Усе міняється, й скажу,
не помилившись:
«Прожить – не поле перейти.
І чорних смуг не обійти.
Та тільки б біди
помирали, не родившись».
Роки ж собі у даль летять,
Не завжди цвітом мерехтять,
Та все ще кличуть
у майбутнє, у дорогу.
Було учора торжество,
Пила я за своє різдво,

Вже 50-е. Що ж, скажу,
і слава Богу.

ЖОВТІ КВІТИ

Скільки літ вже пройшло!
Як давно це було!
Та ще зрідка люблю повертатись
Я в думках у ті дні,
Такі милі мені
Тим, що Бог дав в тебе закохатись.

І здавалось тоді,
У літа молоді,
Що ніколи не згасне кохання.
Хай за роком йде рік,
Будем разом весь вік.
Це ж були нездійсненні бажання.

Пам'ятаю той день,
Весь з чекання й пісень.
Щось шептали вже яблунок віти.
Ти ж чомусь жартома
Й якось мов крадькома
Простягнув мені жовтії квіти.

Їх тендітна краса
Впала там, де роса
Вранці пада сльозами під ноги.
Зникли марева мрій
Й миті щедрих надій.
Розійшлись тоді наші дороги.

Що мене не любив,
Стало ясно й без слів:
Жовта барва про це розказала.
Та мої почуття
Все не йшли в забуття.
Я тебе іще довго кохала.

У ті юні роки
Щось було невтямки,
Що я іншого зможу кохати.
Довго в серці був сум
І тривога від дум,
Що кохання уже не спізнати.

Дарувало ж життя
Ще нові почуття.
І де ділась любов та – не знаю.
Так неждано прийшла,
Непомітно пішла,

Жовті квіти лиш в згадках зринають.

Вже минуле як тінь
У зірках павутинь,
Хоч і в них, звісно, є свої чари,
Наш же цвіт облетів,
Згас в мереживі днів.
Може, й добре, що ми не у парі.

Все ж немов чогось жаль,
В серці тиха печаль:
Не вернеться вже юність і в гості.
Знову айстри цвітуть,
Ще тепла вони ждуть,
Та вже ключ журавлів в високості.

Скільки всього було...
Відлетіло, пройшло...
Заметіль вже вплітається в коси.
Серце ж гриють думки
Про червоні квітки.
Жовтих більше ніхто не приносив.

ЧЕКАННЯ

У весняні роки
Зазвичай мрій крилатих по вінця.
Кожен день, кожна хвилька
Солодким чеканням пройма.
І дівча карооке
Усе вигляда свого принца,
А його щось немає.
Його все нема і нема.

Вже були якісь зустрічі
(Жаль, без любові) й прощання,
На душі ж досі порожньо,
Небо похмуре й бліде.
Ніжне серце дівоче
Відкрите для цвіту кохання.
Вже давно воно тужить,
А принц все не йде і не йде.

Мама вкотре зітхає:
«Пора розплести уже косу».
Сняться руки, обійми,
Цілунків бурхлива ріка...
А як сонечко встане,
Все змиють чи сльози, чи роси.
Принц приходить лиш в сни,

А на ранок, як завжди, зника.

Ну, а роки летять,
Назбиралось немало вже – тридцять.
Усі подруги замужем,
Дехто у третій вже раз
Чи в четвертий. Чи в п'ятий.
Для них не проблема зустрійся.
Чи, скажім, розійтись.
Часом навіть без сліз, без образ.

Заховала надії на принца,
Бо що ж тут робити?
Оглянулась навкруг:
У хороших вже склалось життя,
А нічийні то з пляшкою
(Ім за сім'ю оковита),
То якась дрібнота...
Як здавалось їй – без майбуття.

А сама і розумна,
Й красива, й весела, й приємна,
Та чомусь нещаслива
В житті їй судилася роль,
Вже про принца мовчала,
Лиш часом зітхала таємно.
На орбіті ж з'явився

Не принц, а... нічийний король.

Не кохала його,
Але ніби складалось все добре.
Уже думка з'явилась
Про те, щоб подать рушники.
Умовляла себе: «Він надійний,
Спокійний, хоробрий...
І його п'ятдесят –
Не такі вже й великі роки».

Був уважний до неї,
Приносив цукерки і квіти,
Як приснилася хустка,
Подумала: «Мабуть, це знак».
І коли він сказав,
Що хотів би сім'єю вже жити,
Для годиться подумала
Хвильку й промовила: «Так».

Було згодом весілля,
Фата, ніч нерадісна шлюбна...
Ну, а потім пішла
Днів буденних звичайна хода.
Коли він одвертався й засинав,
Вона думала: «Трудно
Спать з нелюбим, та це

Не найбільша у світі біда».

Темним ночам на зміну
Ішли волошкові світання,
Та тривожно, не радісно
Й довго тягнувся кожен день.
Мабуть, їй не дано
Спить солодкого трунку кохання.
То ж ніколи уже,
Як раніш, не співала пісень.

Із коханим би раєм
Здалась і покинута клуня,
А з нелюбим і хата
Немила, хоч вдосталь всього.
Та в відведений строк
Все ж знайшлась синьоока красуня
Від холодних обіймів її
Й ще гарячих його.

Увірвалася радість
У серце, здавалось, навіки.
Була думка – замовкнуть
В душі невблаганні сичі,
Від людей не ховатиме
Вранці червоні повіки,
Бо, напевно, не буде

Ковтять тихо сльози вночі.

Підростає дочка.
Біля неї вона дні і ночі.
Ось малій уже місяць,
Вже три, уже дев'ять, вже рік...
Материнська доля – одне,
Й зовсім інше – жіноча.
Плаче серце безкриле,
Бо поруч не той чоловік.

Десь блукає у світі
Нестрінуте нею кохання.
Із порожнім відром,
Мабуть, шлях йому хтось перейшов.
З королем мовчазна була, тиха,
А він без вагання
Віддавав їй і дочці
Свою ще гарячу любов.

Та не тішить її
Ні любов ця, ні небо в блакиті,
Бо не може ніяк
Розірвати чекання оков,
Щиро вірить і досі,
Що принци все ж є в цьому світі,
І так жаль, що до неї

Чомусь до цих пір не прийшов.

Ось вже спить чоловік
І дочка. В неї ж смутку по вінця,
Місяць гірко всміхається
Й ніби шепоче: «Одна».
Ніжна жінка усе ще,
Як в юності, мріє про принца,
Не змовкає ще в серці
Чекання тендітна струна.

ЗМІСТ

ВІРШІ

Пролог - 2	3
Бабине літо	5
Ностальгія	6
Що робим?.....	7
Осіньна депресія	8
Друзі	12
Не зовсім	12
Наше довге життя.....	13
Зустріч.....	14
К... ..	17
Сон	20
На захист мови	22
“Це до інших приходять горе...”	23
“В кожного із нас своя дорога...”	25
“Опадають жовтим листям роки...”.....	26
Як підвестись?.....	27
Прощання	28
Промінчик	28
Дощику	28
Не Пігмаліон	30
Про творчість	32
Ной	34
Сповідь	36
Ніч	37

Діалог	38
Не те	40
Програш	40
“Була радість, звичайно”	41
Зірка Різдва	42
Птахи і думки	44
Заздрість	45
Вона і я (Зіркове і звичайне)	45
Конвалія	49
Трійця	51
Весна так щедро	52
Р	е
ю	
.....	55
Заповіти	56
Однокласникам	58
Весняний вітер	63
Чотиривірші	64
ПОЕМИ	
50	66
Жовті квіти	75
Чекання	78